

**ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ (2004-2008)**

2004

Κατά τὸ ἔτος 2004, τὸ Κέντρο Λαογραφίας, πέρα ἀπὸ τὴν πραγματοποίη-
ση τῆς ἐντεταλμένης ἀρχειακῆς καὶ ἐπιτόπιας ἐρευνᾶς του καὶ τὴν προετοιμα-
σία γιὰ τὴν ὑλοποίηση, ἐντὸς τοῦ ἐπομένου ἔτους, τοῦ ἐγκειμένου Προγράμ-
ματος στὸ πλαίσιο τῆς Κοινωνίας τῆς Πληροφορίας, ὕψους 800.000 €, παρου-
σίασε ιδιαίτερη δραστηριότητα μὲ ἐκθέσεις, ἐκδόσεις καὶ ἐνεργὸ συμμετοχὴ τῆς
διευθύντριας καὶ τῶν ἐρευνητῶν του σὲ συνέδρια καὶ ἐκδηλώσεις. Κατὰ τὸ πρῶτο
τρίμηνο, ὁλοκληρώθηκε ἡ ἐκδοσιὰ τῆς νέας σειρᾶς «Πηγὲς τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ»
τοῦ ἔργου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Βασιλείου Σαρλῆ «Λαογραφικὰ Σύμμεικτα τοῦ Δή-
μου Φενεοῦ Κορινθίας» σὲ δύο τόμους, ἐκτάσεως 1.290 σελίδων, μὲ τὸ ὁποῖο κα-
ταγράφεται, διασώζεται στὶς λεπτομερεῖες του καὶ κληροδοτεῖται στοὺς νεότε-
ρους ὁ λαϊκὸς πολιτισμὸς τῆς περιοχῆς Φενεοῦ.

Προῖον μακρόχρονης ἐρευνας γιὰ τὴν ἐλιά καὶ τὸν πολιτισμὸ τῆς ὑπῆρξε ἡ
ἐκθεσιὰ «Ἑλαιῖας Ἑγκώμιον» στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἀπὸ τὸν Ἰούνιο ὡς τὸν
Ὀκτώβριο, σὲ συνεργασία μὲ τὴ Γενικὴ Γραμματεία Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων,
καθὼς καὶ ἡ διγλωσση πολυτελὲς ἐκδοσιὰ - λεύκωμα «Ὡδὴ στὴν ἐλιά – *Ode to
the Olive Tree*», συλλογικὸς τόμος (Ἀθήνα 2004, σχ. 4^ο, σελ. 344). Τόσο ἡ
ἐκθεσιὰ, ὅσο καὶ ἡ ἐκδοσιὰ «Ὡδὴ στὴν ἐλιά» σημείωσαν ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία καὶ
ἔτυχαν ἐγκωμιαστικῶν σχολίων ἀπὸ τὰ μέσα ἐνημέρωσης, τὸν τύπο καὶ τὸ κοι-
νόν, ἐνῶ μὲ πρότασι τοῦ Ὄργανισμοῦ Προώθησης Ἐξαγωγῶν θὰ ἐκπροσωπή-
σουν τὴ χώρα μας στὴ διεθνή ἐκθεσιὰ «EXPO 2005» στὴν Ἰαπωνία. (Τὸ βιβλίον
«Ὡδὴ στὴν Ἑλιά» θὰ μεταφρασθεῖ στὴν ἰαπωνικὴ). Ἐπίσης ἔχει προταθεῖ νὰ
πραγματοποιηθεῖ ἡ ἴδια ἐκθεσιὰ στὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο, καθὼς καὶ σὲ μιὰ
σειρὰ μεγάλων πόλεων τοῦ ἐξωτερικοῦ (Οὐάσιγκτον, Λονδίνο, Μελβούρνη, Σα-
γκάη, Πεκίνο κ.ά.). Ἡ ἐκθεσιὰ καταδεικνύει τὴ σημαντικὴ θέση τῆς ἐλιάς στὴ
διαμόρφωσι τῶν δεσμῶν τῶν Ἑλλήνων μὲ τὴ γῆ, τὴν πανάρχαια σημασία τοῦ

καρπού της στην αγροτική παραγωγή και την οικονομία γενικότερα, καθώς και τους συνακόλουθους συμβολισμούς στη λατρεία, την τέχνη και τον πολιτισμό.

Ο τόμος «Ὡδὴ στήν ἑλιά» περιλαμβάνει εἰκοσιπέντε συνεργασίες ἀπὸ διακεκριμένους ἐπιστήμονες. Ἡ προσέγγιση τῆς ἐλιάς ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ἀρχαιολογίας, τῆς ἱστορίας, τῆς λαογραφίας, ἡ ὁποία βασίζεται στὴ βιωματική μνήμη, ὅπως αὐτὴ ἐκφράζεται μέσα ἀπὸ τὴν εἰκόνα, τὰ ὑλικά τεκμήρια καὶ τὶς παραδόσεις, δείχνει πόσο κοντὰ βρίσκονται τὰ ἀρχαιολογικά εὐρήματα τῆς Ζάκρου, μὲ τοὺς ἐλαιῶνες τῆς Κρήτης, τῆς Μυτιλήνης, τῆς Κέρκυρας, τῆς Ἀμφισσας καὶ οἱ σχετικές συνήθειες πού σχετίζονται μὲ τὸ λάδι μὲ ἐκείνες τῶν ἀρχαίων μας προγόνων. «Οἱ ἐλιές μὲ τὶς ρυτίδες τῶν γονιῶν μας», κατὰ τὸν ποιητὴ Γ. Σεφέρη, ἐξακολουθοῦν νὰ ἐμπνέουν, ἀλλὰ καὶ νὰ στηρίζουν τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία.

Τὸ ἐκδοτικὸ ἔργο τοῦ Κέντρου, τὸ σχετικὸ μὲ τὸν πολιτισμὸ τῆς ἐλιάς, ὁλοκληρώθηκε μὲ τὴν κυκλοφορίαν ἑνὸς ἀκόμη τόμου μὲ τίτλο «Ἐλαιοσοδεία», μὲ μελέτες γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴ λαογραφία τῆς ἐλιάς καὶ τοῦ ἐλαίου ἀπὸ τὴν προϊστορία μέχρι σήμερα μὲ ἔμφαση στὴ λαογραφία καὶ τὴ σύγχρονη ζωὴ.

Τὸ Κέντρον Λαογραφίας ὁλοκληρώσε ἐφεξὲς τὸ Πρόγραμμα «ACRINET», δηλαδὴ Δίκτυον Εὐρωπαϊκῆς Ἀκριτικῆς Παράδοσης (European Acritic Heritage Network). Τὸ Πρόγραμμα ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τῆς Commission τὸν Δεκέμβριον τοῦ 2001. Σ' αὐτὸ συμμετείχαν τὸ Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ (Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικῆς Κληρονομίας – Μουσεῖο Ἑλληνικῶν Λαϊκῶν Ὁργάνων), τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Εὐρώπης καὶ τὸ Πανεπιστήμιον I τῆς Σορδόννης (Πάνθεον), τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν τῆς Μαδρίτης, τὸ Ἑλληνικὸ Ἰνστιτοῦτον Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν τῆς Βενετίας, τὸ Τμῆμα Σλαβικῆς Φιλολογίας, Ἐθνολογίας καὶ Βυζαντινῆς Λογοτεχνίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας καὶ τὸ Κέντρο Ἀναπτυξιακῶν Μελετῶν PRISMA, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβε τὴ διαχείριση καὶ τὸν διακρατικὸ συντονισμὸ τοῦ Προγράμματος. Τὸν ἐπιστημονικὸν συντονισμὸ τοῦ Προγράμματος εἶχε ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, ἐνῶ τὴν ἐπιστημονικὴ Διεύθυνση τοῦ Προγράμματος εἶχε ἡ Πρύτανης κ. Ἑλένη Γλύκατζη-Ἀρβελέρ. Τὸ Πρόγραμμα διήρκεσε τρία χρόνια.

Ὁ εὐρύτερος στόχος τοῦ προγράμματος ACRINET, ὅπως ἐτέθη μὲ τὴ σχετικὴ πρόταση, ἦταν νὰ δείξει στὸ εὐρωπαϊκὸ κοινὸ τὶς ἀξίες τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης σὲ ἓνα πολυπολιτισμικὸ περιβάλλον καὶ τὴν ἐπικαιρότητα τῶν ἀναφορῶν τῆς γραπτῆς καὶ προφορικῆς παράδοσης στὴ σημερινὴ κοινωνία. Ὁ στόχος αὐτὸς ἐκπληρώθηκε μὲ μία σειρὰ ἐνεργειῶν, ὅπως: Ἡ ἐνδελεχὴς ἔρευνα καὶ με-

λέτη της ακριτικής παράδοσης (όπως αυτή αποτυπώνεται στα έπη, άσματα, ιστορικά κείμενα, λαϊκά δρώμενα, ακόμα και στην καθημερινότητα κ.λπ.) με διεπιστημονική προσέγγιση, λαογραφική, εθνογραφική, ιστορική και φιλολογική, αλλά και καλλιτεχνική - εικαστική.

Τα επόμερους αποτελέσματα της έρευνας ανακοινώθηκαν και συζητήθηκαν εκτενώς σε ένδεκα επιστημονικές συναντήσεις με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων - έρευνητών από την Ελλάδα και την Ευρώπη στην Αθήνα (3), τα Ιωάννινα, την Κάρπαθο, τη Θεσσαλονίκη, καθώς και στο Παρίσι, τη Βαρκελώνη και τη Χιρόνα της Ισπανίας, τη Βενετία και τη Σόφια. Τα πρακτικά των συναντήσεων εκδόθηκαν σε έξι τόμους. Το ύλικό που συγκεντρώθηκε κατά την τριετή έρευνα και μελέτη του θέματος με έμφαση στον συμβολισμό των όρων ακρίτης, άκρη, όριο, έτερότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα, σε παλαιότερες έποχές και σήμερα, επιχειρήθηκε να αποδοθεί με τολμηρό τρόπο σε μιά σειρά εκθέσεων. Η ελληνική έκθεση με θέμα «Ακρίτες της Ευρώπης» παρουσιάστηκε στα μεγάλα μουσεία Βυζαντινό και Χριστιανικό στην Αθήνα και Βυζαντινού Πολιτισμού στη Θεσσαλονίκη παρουσία της Υπουργού Παιδείας κ. Μ. Γιαννάκου, του Υφ. Πολιτισμού κ. Π. Τατούλη και των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων Παιδείας και Πολιτισμού κ. Α. Καραμανού και Χρ. Ζαχόπουλου. Η έκθεση συνοδεύεται από πολυσέλιδο καλαίσθητο οδηγό. Επίσης κυκλοφορεί έκδοση, μεταξύ των τόμων των πρακτικών, στην οποία περιλαμβάνονται οι ανακοινώσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα το 2002, στα Ιωάννινα, στην Κάρπαθο, στη Θεσσαλονίκη, στην Αθήνα και στη Σόφια το 2004.

Το ύλικό που προέκυψε από την έρευνητική συνεργασία θα πάρει σάρκα και όστα στο σύγχρονο Κέντρο - Μουσείο της Ακριτικής Κληρονομιάς. Το Μουσείο «των Ακριτών της Ευρώπης» θα εγκατασταθεί στην Κρήτη, στο άκρο της Ευρώπης, στην Παλαιόχωρα Χανίων με το μεσαιωνικό κάστρο, τις βυζαντινές εκκλησίες, τους Ριζίτες, το Κουστογέρακο των όπλαρχηγών και των Θεοτοκόπουλων και τα άλλα χωριά της περιοχής με τη ζωντανή ακριτική και ήρωική παράδοση, κοντά στο Φραγκοκάστελλο των θρύλων. Το Μουσείο σχεδιάζεται να λειτουργήσει εντός του 2005.

Το Κέντρο εξακολούθησε τις συνεργασίες του με όμοιδη Ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έτσι, εκτός του ACRINET, συνεργάστηκε με το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα και τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, για την έκδοση του βιβλίου του Έλληνοαμερικανού εθνομουσικολόγου Σωτηρίου (Sam) Τσιάνη με θέμα «Δημοτικά Τραγούδια της Σκύρου» (Sotirios

Chianis, Folk Songs of Skyros, Greece), σ. 450 + 4 CD [ἐπιμέλεια κειμένων τῶν ἀσμάτων: Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη, ἐπιμέλεια μουσικῶν καταγραφῶν: Εὐστ. Μακρῆς]. Τὸ κύριο σῶμα τῆς ἐκδόσης ἀποτελοῦν 168 τραγούδια καὶ παραλλαγές τραγουδιῶν, ποὺ κατέγραψε ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς ἐθνομουσικολόγος τὸ 1972, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐπιτόπιων ἐρευνῶν τοῦ στὸ νησί. Τὸ ὕλικό αὐτό, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν προσωπικὴ συλλογὴ τοῦ Σωτ. Τσιάνη, εὐρίσκεται κατατεθειμένο καὶ στὸ Μουσικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Κέντρου Λαογραφίας. Ἡ πρωτοτυπία τοῦ ἔργου καὶ ἡ ἀξία του ἔγκειται στὸ γεγονός ὅτι τὸ κάθε τραγούδι καταχωρίζεται μὲ τὸ πλήρες κείμενό του στὸ πρωτότυπο καὶ σὲ ἀγγλικὴ ἀπόδοση, καθὼς καὶ μουσικὴ καταγραφὴ στὸ πεντάγραμμο. Ἡ ἐκδοσὴ συνοδεύεται ἀπὸ 4 δίσκους (CD), ποὺ περιλαμβάνουν ἓνα μεγάλο μέρος τῶν τραγουδιῶν (89), ὅπως αὐτὰ ἐκτελέστηκαν ἀπὸ τοὺς ντόπιους πληροφορητὲς - τραγουδιστές. Ἦδη προετοιμάζεται πρὸς ἐκδοσὴ τὸ μουσικὸ ὕλικό τοῦ ἴδιου ἐρευνητῆ ἀπὸ τὴν Ἀρκαδία. Στὸ πλαίσιο τῆς ἴδιας συνεργασίας ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσης τοῦ τόμου τοῦ περιοδικοῦ «Ἑθνογραφικά» μὲ θέμα «Ὁ κύκλος τῆς ζωῆς», ἀφιερωμένου στὰ τριάντα χρόνια τοῦ Πελοποννησιακοῦ Λαογραφικοῦ Ἰδρυματός.

Ολοκληρώθηκε ἡ ἐκτύπωση τοῦ τόμ. 29 (2000-2003) τῆς ἑπετηρίδος τοῦ Κέντρου, ποὺ περιέχει μελέτες καὶ ἀναλυτικὰ τὰ πεπραγμένα τοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ δραστηριότητα τῶν ἐρευνητῶν του.

Τὸ Κέντρο συμμετέσχε στὴν ἐκθεσὴ ποὺ ὁργάνωσε ὁ Δήμος Ἀθηναίων μὲ θέμα «Ἄλογο, ὄν λογικό», στὸ Κέντρο Τεχνῶν τοῦ Πάρκου Ἐλευθερίας (Μάιος 2004).

[Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη]

2005

Ἐπιτόπια ἐρευνα - Λαογραφικὲς ἀποστολές

Οἱ ἐρευνητὲς τοῦ Κέντρου πραγματοποιήσαν τὶς ἐντεταλμένες ἀποστολές τους γιὰ ἐπιτόπια ἐρευνα στοὺς νομοὺς Λακωνίας (Ἐλευθέριος Ἀλεξάκης), Δωδεκανήσου (3 ἐρευνητές: Μαρία Ἀνδρουλάκη, Μαριλένα Παπαχριστοφόρου, Βασιλικὴ Χρυσανθοπούλου), Χανίων (Παναγιώτης Καμηλάκης), Τρικάλων (Εὐάγγελος Καραμανές), Ζακύνθου (Εὐστάθιος Μακρῆς), Μαγνησίας (Αἰκα-

τερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη), Αίτωλοακαρνανίας (Ζωή Ρωπαίτου), Λέσβου (Μιράντα Τερζοπούλου), Κερκύρας (Ελένη Ψυχογιού), Βοιωτίας (Ανδρομάχη Οικονόμου).

Αρχείο Χειρογράφων

Κατά τη διάρκεια του έτους 2005 εισήχθησαν στο Αρχείο του Κέντρου 16 χειρόγραφα συνολικού όγκου 5.708 σελίδων ποικίλης ύλης.

Μουσική Συλλογή

Το Κέντρο Λαογραφίας απέκτησε από δωρεά της Ελένης Ντάλλα, κληρονόμου του μουσικοδιδάσκαλου Κωνσταντίνου Α. Ψάχου (1866-1949), μοναδικό ήχητικό Αρχείο αποτελούμενο από 96 κυλίνδρους φωνογράφου Edison. Οι 44 εξ αυτών περιέχουν ήχογραφήσεις δημοτικών τραγουδιών και εκκλησιαστικών μελών που πραγματοποίησε ο ίδιος ο Ψάχος τη δεκαετία του 1910, είτε καταγράφοντας σε επιτόπιες αποστολές, είτε εκτελώντας ο ίδιος κάποια κομμάτια. Το υπόλοιπο υλικό είναι ποικίλο (έμπορικές ήχογραφήσεις της εποχής, άριες, αραβικά θργάνικά και ξένη μουσική). Οι ήχογραφήσεις αυτές είναι ανάμεσα στις παλαιότερες (αν όχι οι παλαιότερες) σωζόμενες από το χώρο της παραδοσιακής μουσικής. Προέρχονται από μία εποχή, κατά την οποία δεν είχε διαδοθεί ούτε το γραμμόφωνο ούτε το ραδιόφωνο στην Ελλάδα και περιέχουν, ως εκ τούτου, εκτελέσεις απαλλαγμένες από κάθε εξωτερική επίδραση. Οι κύλινδροι δα αντιγραφούν, στο Φωνογραφικό Αρχείο της Αυστριακής Ακαδημίας Επιστημών (Österreichische Akademie der Wissenschaften - Phonogrammarchiv).

Μουσειακή Συλλογή

Παρελήφθη από την Ελληνική Λαογραφική Έταιρεία ή Συλλογή αντικειμένων της αείμνηστης Αγγελικής Χατζημιχάλη για φύλαξη και έκθεση. Στο Κέντρο έχουν επίσης δοθεί για χρήση και φύλαξη τὰ υπόλοιπα αντικείμενα της ίδιας Συλλογής, τὰ ὅποια ἐκτίθενται ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια στὸ «Σπίτι τῆς Ἀγγελικῆς Χατζημιχάλη» τοῦ Δήμου Ἀθηναίων.

Ἐπαινοὶ Συλλογῶν Λαογραφικοῦ ὑλικοῦ

Στὸ Κέντρο Λαογραφίας εἰσήχθησαν 12 χειρόγραφα ἐκτάσεως 4.900 σελίδων. Περιέχουν ποικίλη ὕλη, φωτογραφικὸ ὑλικὸ καὶ ἡχογραφήσεις. Ἐπαινέθηκαν γιὰ τὶς συλλογές τους: 1. Ὁ Γεώργιος Ι. Σμπώκος, ἐκπαιδευτικός, τέως

δήμαρχος Ἀνωγείων νομοῦ Ρεθύμνης. Τόμος Α': «Ἡ ποιμενικὴ ζωὴ τῶν Ἀνωγειανῶν», σελ. 475. Τόμος Β': «Οἱ τόποι μας διηγοῦνται τὴν ἱστορία τους. Τὰ τοπωνύμια τῶν Ἀνωγείων», σελ. 353. 2. Ἡ Ἀντρη Κωνσταντίνου, φιλόλογος γιὰ τὴ «Συλλογὴ λαογραφικοῦ ὕλικου ἀπὸ τὸ χωριὸ Πλατανιστάσα, ἐπαρχίας Λευκωσίας Κύπρου», σελ. 959. 3. Ἡ Ἑρασμία - Μαρία Ἀγγελίδου, «Παραμῦθια ἀπὸ τὴ Λέρο καὶ παροιμίες, ρητὰ καὶ γνωμικά, ποὺ συνηθίζονται στὴ Λέρο». Κατάθεση λαογραφικῆς ὕλης, ποὺ ἔχει συγκεντρωθεῖ ἀπὸ τὸ 1960 ἕως σήμερα. Ἄδετα φύλλα, σελ. 169 καὶ ἓνα τετράδιο / εὐρετήριο, σχ. 8ου, 48 φύλλων (98 σελ.). 4. Ὁ Φώτης Χαρ. Βασιλογλου, «Ἱστορίες τοῦ καπετὰν Νίκου Ζουρνatzῆ (1926-1967), Μυτιλήνη, Χίος, Πειραιᾶς, Σαλονίκη, Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη, Λήμνος, Σάμος, Κάλυμνος, Χαλκιδική, Καβάλα, Ἀλεξανδρούπολη, Γύθειο, Τήνος...», σελ. 124. 5. Ὁ Βασίλειος Δ. Δημόπουλος, «Ἱστορικά καὶ λαογραφικά στοιχεία Ἑραίας Ν. Ἀρκαδίας», σελ. 191.

Ἐκδόσεις

«Ἐπετηρὶς τοῦ Κέντρου Ἑρευνῆς τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας», τ. 29, (564 σελίδες) ἀφιερωμένη στὴ μνήμη τοῦ ἀειμνήστου καθηγητῆ Λαογραφίας Δημήτριου Λουκάτου. Ἡ Ἐπετηρίδα συνοδεύεται ἀπὸ Παράρτημα 250 σελίδων μελέτες γιὰ τὴν ἐλιά καὶ τὸ λάδι, οἱ ὁποῖες εἶχαν ἀνατεθεῖ σὲ εἰδικούς ἐρευνητὲς στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος ΡΑΦΑΕΛ «Ἐλαιοσοδεία. Μελέτες γιὰ τὸν πολιτισμὸ τῆς Ἑλίας». Παράρτημα τῆς Ἐπετηρίδας τοῦ Κέντρου, 300 σελ., Ἀθήνα 2005.

Προγράμματα

Τὸ Κέντρο ὁλοκλήρωσε τὸ Πρόγραμμα «ACRINET» στὸ πλαίσιο τοῦ εὐρωπαϊκοῦ προγράμματος «Culture 2000» μὲ τὴν ἐκδοσὴ τῶν Πρακτικῶν τῶν συνεδρίων ποὺ πραγματοποιήθηκαν σὲ μία σειρὰ 6 τόμων καὶ τὴ δημιουργία τοῦ Μουσείου τῶν Ἀκριτῶν τῆς Εὐρώπης στὴν Παλαιόχωρα Χανίων Κρήτης.

Ἐκθέσεις

Ἡ ἐκθεσὴ «Ἑλαίας Ἐγκώμιον» παρουσιάζει τὴν πολιτιστικὴ, ἀθλητικὴ, θρησκευτικὴ, καλλιτεχνικὴ, συμβολικὴ, διατροφικὴ καὶ συνολικὰ τὴν ἐθνικὴ διάσταση τῆς ἐλίας καὶ τοὺς δεσμούς της μὲ τὸν χώρο καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸν κατοικοῦν ἐδῶ καὶ χιλιετίες. Ὁργανώθηκε στὸ πλαίσιο τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τῆς Ἀθήνας καὶ φιλοξενήθηκε στὸ Μέγαρο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

από 16 Ιουνίου έως 30 Σεπτεμβρίου 2004. Έτυχε τών εὐμενῶν σχολίων τοῦ Τύπου καὶ τοῦ κοινοῦ, Ἑλλήνων καὶ ξένων. Ἡ προσέλευση τοῦ κοινοῦ (15.000 ἐπισκέπτες) ὑπῆρξε ἀδρόα.

Ἡ ἔκθεση ἐξετάζει θεματικὰ ἓνα προϊόν στὴ διαχρονικότητά του μέσα ἀπὸ διαφορετικὰ πεδία προσέγγισης. Ἱστορία, ἀρχαιολογία, γεωγραφία, λαογραφία, καλλιέργεια καὶ τέχνες καὶ περιλαμβάνει ἑξι θεματικὲς ἐνότητες: Μῦθοι καὶ ἀρχαιολογία τῆς ἐλίας, Ἑλιά καὶ ἀθλητισμός, Ὁ συμβολισμὸς τῆς ἐλίας, Τὸ τοπίο τῆς ἐλίας, Ἡ ἐλιά καὶ τὸ λάδι στὴν ὑγεία καὶ στὴ διατροφή, Ἡ ἐλιά στὴ σύγχρονη ζωὴ καὶ τέχνη.

Ἡ κάθε ἐνότητα ὑποστηρίζεται ἀπὸ κείμενα σὲ δύο γλῶσσες (ἐλληνικὰ καὶ ἀγγλικά) καὶ πολλὰ ἐκθέματα. Στὰ ἐκθέματα ποὺ ὑποστηρίζουν τὶς παραπάνω ἐνότητες συμπεριλαμβάνονται ἀρχαῖα, παραδοσιακὰ καὶ σύγχρονα ἀντικείμενα, πλούσιο φωτογραφικὸ ὕλικό, καὶ εἰκαστικὲς δημιουργίες σύγχρονων καλλιτεχνῶν. Τὸ πλούσιο ὕλικό παρουσιάζεται με σύγχρονο τρόπο καὶ τὴ χρῆση νέων τεχνολογιῶν.

Ἡ ἔκθεση παρουσιάστηκε ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου μέχρι 30 Ἀπριλίου 2005 στὸ ἐκθεσιακὸ κέντρο Πέριστεριου, Ἐνναρχοῦ Μακαρίου 1, ἐπίσης στὴν Πινακοθήκη Κατσιῖρα στὴ Λάρισα, ὅπου τὴν ἐπισκέφθηκαν 14.000 ἐπισκέπτες (11.000 μαθητές), ἀπὸ τὶς 11 Ὀκτωβρίου 2005 ἕως τὶς 28 Φεβρουαρίου 2006.

«Οἱ Ἀκρίτες τῆς Εὐρώπης»: Στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος «ACRINET» / Πολιτισμὸς 2000 τὸ Κέντρο συνεργάσθηκε μὲ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ (Μουσεῖο Ἑλληνικῶν Λαϊκῶν Ὁργάνων), τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Σορβόννης (Πάνθεον, Κέντρον Βυζαντινῶν Σπουδῶν καὶ Ἑγγὺς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς), τὸ Consejo Superior de Investigaciones Cientificas τῆς Βαρκελώνης, τὸ Ἑλληνικὸ Ἰνστιτοῦτο Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν τῆς Βενετίας, τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Σόφιας Βουλγαρίας καὶ τὸν Δῆμο Πελεκάνου Χανίων. Ἐπίσης στὸ πλαίσιο τοῦ ἴδιου προγράμματος πραγματοποιήθηκε τὸ 2004 (ἀπὸ 16-30 Ἀπριλίου) ἔκθεση στὸ Χριστιανικὸ καὶ Βυζαντινὸ Μουσεῖο τῆς Ἀθήνας μὲ θέμα «Οἱ Ἀκρίτες τῆς Εὐρώπης». Ἡ ἴδια ἔκθεση παρουσιάστηκε τὸν Μάιο τοῦ 2004 στὰ Ἰωάννινα σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἑταιρεία Ἑπειρωτικῶν Μελετῶν, στὴν Κάρπαθο, σὲ συνεργασία μὲ τὸν Δῆμο Καρπάθου καὶ στὴ Θεσσαλονίκη στὸ Μουσεῖο Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ. Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἔκθεσης πραγματοποιήθηκαν στίς 4 Σεπτεμβρίου ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ. Παράλληλα ἐγίνε ὁμιλία τῆς Ἑλένης Γλύκατζη-Ἀρβελέρ μὲ θέμα:

«Θεσσαλονίκη: Σταυροδρόμι της Εύρώπης». Η ίδια έκθεση μεταφέρθηκε στο Παρίσι (Μουσείο του Cluny) στις 20 Μαΐου 2004 και κατά το διάστημα Μαρτίου - Ιουνίου 2005 εκτέθηκε στο Μουσείο της Μεσογείου στη Μασσαλία. Τήν έκθεση έπιμελήθηκε η αρχαιολόγος, μόνιμη συνεργάτρια του Κέντρου, Λουίζα Καραπιδάκη.

Το Κέντρο Λαογραφίας ολοκλήρωσε το Πρόγραμμα “ACRINET” στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος “Culture 2000” με την έκδοση των Πρακτικών των συνεδρίων.

Συνέδρια

Το Κέντρο Λαογραφίας σε συνεργασία με το Κέντρο Έρευνας και Ανάδειξης Κρητικού Πολιτισμού του Δήμου Νεάπολης Λασιθίου Κρήτης όργανωσαν συνέδριο με θέμα «Ο Κρητικός Λαϊκός Πολιτισμός και κορυφαίοι Λασιδιώτες Λαογράφοι του 20ού αιώνα» στις 29 και 30 Ιουλίου 2005 στη Νεάπολη Λασιθίου.

Το Κέντρο συμμετείχε στο 14^ο Διεθνές Συνέδριο της International Society for Folk Narrative Research στο Τάρτου της Εσθονίας με θέμα “Folk Narrative Theories and Contemporary Practices”. Η διοργάνωση του επομένου 15ου συνεδρίου, με όμοφωνη απόφαση, ανατέθηκε στο Κέντρο Λαογραφίας.

[Αικατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη]

2006

Έγιναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ κτηρίου τῆς Ἡπίτου 3, στίς 2 Ἰουνίου 2006, παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούλια καὶ ἑκθεση με κατ' ἐπιλογὴν ἀντικείμενα τῆς Μουσειακῆς Συλλογῆς στίς αἴθουσες τοῦ ἰσογείου τοῦ κτηρίου, καθὼς καὶ ἡμερίδα με θέμα «Τὸ Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας καὶ ἡ ἐπιτόπια ἔρευνα» (3 Ἰουνίου 2006).

Ἐγιναν ἐπίσης τὰ ἐγκαίνια τοῦ Μουσείου τῶν Ἀκριτῶν τῆς Εὐρώπης στὸ πλαίσιο τοῦ ευρωπαϊκοῦ Προγράμματος ACRINET στὴν Παλαιοχώρα τοῦ νομοῦ Χανίων Κρήτης.

Ἡ ἑκθεση «Ἐλαίας ἐγχώμιον», ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τὸ 2004 στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, παρουσιάστηκε τὸ 2006 στὴ Λάρισα, στὸ Πανδессиακὸ

Στάδιο του Βόλου, στο Εύρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, και στο κτήριο του Ο.Η.Ε. στη Νέα Υόρκη (1 Σεπτεμβρίου-25 Οκτωβρίου) σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ολυμπιακής Αξιοποίησης, το Υπουργείο Πολιτισμού και τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στα Ήνωμένα Έθνη.

Κυκλοφόρησε στα ελληνικά και αγγλικά ο Όδηγός της Έκθεσης «Ελαίαις ἐγκώμιον» από το Έθνικό Τυπογραφείο. Έπανεκδόθηκε το βιβλίο «Ὡδή στην Έλιά /Ode to the Olive Tree».

Κυκλοφόρησε, στα ελληνικά και αγγλικά, επίσης από το Έθνικό Τυπογραφείο, αναθεωρημένη και εμπλουτισμένη ή έκδοση ενημερωτικού Δελτίου του Κέντρου Λαογραφίας.

Άρχισε και προχώρησε ή υλοποίηση του προγράμματος «Ανάπτυξη Έθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού» στο πλαίσιο της «Κοινωνίας της Πληροφορίας».

Όργάνωσε διημερίδα με θέμα: «Πανόραμα εθνογραφικού κινηματογράφου» στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο (25-26 Φεβρ. 2006).

Συμμετείχε με ανακοινώσεις της Διευθύντριας και έρευνητών στο 16th International Ethnological Food Research Conference (in Association with SIEF), Innsbruck/Merano (25 Σεπτ.- 1η Οκτ.).

Ανέλαβε επισήμως τη διοργάνωση της 15ης Διεθνούς Συνάντησης της Διεθνούς Έταιρείας των Λαϊκών Διηγήσεων (ISFNR) στην Αθήνα (21-27 Ιουνίου 2009).

Παρέσχε την επιστημονική στήριξη του για την οργάνωση του 1ου Διεθνούς Εκπαιδευτικού Συνεδρίου: Λαϊκός Πολιτισμός και Εκπαίδευση, Βόλος (29 Σεπτ.-1η Οκτ. 2006).

Ήταν κύριος συνδιοργανωτής του Συνεδρίου προς τιμήν της Πόπης Ζώρα με θέμα «Λαϊκή τέχνη: νέα εύρηματα-νέες ἐρμηνείες». Νέο Κτήριο Μουσείου Μπενάκη (2-5 Νοεμβρίου 2006).

Παρέσχε επιστημονική υποστήριξη σε προτάσεις για την πιστοποίηση παραδοσιακών Προϊόντων Όνομασίας Προελεύσεως (Π.Ο.Π.).

Η διευθύντρια και έρευνητές του Κέντρου εκτός από την αρχειακή εργασία πραγματοποιήσαν τις έντεταλμένες 20ήμερες έρευνητικές αποστολές για έπιτόπια έρευνα σε διάφορους νομούς της χώρας και έπ' εύκαιρία αποστολές για την καταγραφή λαογραφικών θεμάτων.

[Αίκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη]

2007

Στὸ πλαίσιο τοῦ Προγράμματος «Τεκμηρίωση τοῦ Λαϊκοῦ Πολιτισμοῦ» τῆς Κοινωνίας τῆς Πληροφορίας, τὸ Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας πραγματοποίησε τὴν ψηφιοποίηση τοῦ ἀρχεῖακοῦ τοῦ ὕλικου (χειρόγραφα, μουσικὸ ὕλικό, φωτογραφίες) καὶ τῶν ἀπογράφων (δελτία). Παράλληλα ἔγινε σχεδιασμός βάσεων δεδομένων γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τοῦ ψηφιοποιημένου ὕλικου.

Ἡ Ἔκθεση «Ἑλαιοῖς Ἑγκώμιον» μεταφέρθηκε τὸν Αὐγούστο τοῦ 2007 καὶ ἐκτίθεται στὴν Ἀρχαία Ὀλυμπία, ὅπου θὰ παραμείνει μέχρι τὴν Ἀφῆ τῆς Φλόγας γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ Πεκίνου (Μάρτιος 2008). Στὴ συνέχεια ἔχει προγραμματιστεῖ ἀπὸ τὸ ΥΠΠΟ νὰ μεταφερθεῖ στὸ Greek Center στὸ Πεκίνο τὸν Ἰούλιο - Αὐγούστο τοῦ 2008.

Τὸ Ταμεῖο Ἀρχαιολογικῶν Πόρων κυκλοφόρησε τὸ 2007 σὲ τρίτη ἔκδοση τὸ βιβλίο «Ὡδὴ στὴν Ἑλιά», ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἡ πρώτη ποὺ κυκλοφορεῖ στὸ ἐμπόριο. Ἦδη μεταφράστηκε καὶ ἐκδίδεται στὴν κινεζικὴ γλῶσσα.

Τὸ Κέντρο πραγματοποίησε με ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία ἐπιστημονικὴ ἡμερίδα με θέμα: «Κωνσταντῖνος Ψάχος: Ὁ μουσικός - ὁ λόγιος», ἡ ὁποία συνοδεύτηκε ἀπὸ τὴν παρουσίαση δύο σημαντικῶν δωρεῶν πρὸς τὸ Κέντρο: τῶν πρώτων ἡχογραφήσεων δημοτικῶν τραγουδιῶν σὲ κέρινους κυλινδρούς τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου καὶ τοῦ μοναδικοῦ στὸν κόσμον ὑπάρχοντος ὄργανου «μικρὸ Παναρμόνιο», τὸ ὁποῖο ἀποδίδει τὸ πολυποικίλον τῆς ἐλληνικῆς μουσικῆς. Ἀκολούθησε συναυλία μετὰ τὰ ἀνέκδοτα ἔργα «Προμηθεὺς Δεσμώτης, Ἰκέτιδες καὶ Ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα» τοῦ Κωνσταντίνου Ψάχου γιὰ τὶς Δελφικὲς Ἑορτές.

Πραγματοποίησε διάλεξη στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μετὰ θέμα «Τὸ Θέατρο Σκιῶν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν στὴ Δύση» μετὰ τὸν ἐθνολόγο κ. Νίκο Παπαγεωργίου.

Συνέχισε ἐβδομαδιαία ὥριαία Ἐκπομπὴ στὸν Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ θέμα «Λαογραφικὲς Σελίδες».

Οἱ ἐρευνητὲς πραγματοποίησαν τὶς ἐντεταλμένες ἀποστολὲς στοὺς νομοὺς Λακωνίας, Δωδεκανήσου (Ρόδος, Καστελλόριζο, Κάρπαθος, Ὅθος Καρπάθου, Ἀπέρι, Διαφάνι, Αὐλώννα, Σαρία, Λειψοί), Ἀρκαδίας, Σερρών, Κεφαλονιάς (Δῆμος Παλικῆς), Χίου, Γρεβενῶν, τὴν Αἴγινα, τὸ Σύνδεῦ τῆς Αὐστραλίας, καθὼς καὶ ἐπ' εὐκαιρία λαογραφικὲς ἀποστολὲς γιὰ τὴν καταγραφή, φωτογράφιση καὶ βιντεοσκόπηση λαϊκῶν δρωμένων κατὰ τὴν ἐπιτέλεσή τους.

Ἡ διευθύντρια καὶ οἱ ἐρευνητὲς συμμετεῖχαν σὲ 20 συνέδρια, σεμινάρια, ὁμιλίαις (15), ἐπιτροπὲς γιὰ τὴν ἐκπόνηση διδακτορικῶν διατριβῶν, ἐκδοτικὲς ἐπι-

τροπές, ὀργάνωση συνεδρίων, ἐκθέσεων, ἐκδηλώσεων, ἐκπομπές στὴν τηλεόραση καὶ τὸ ραδιόφωνο. Δημοσίευσαν συνολικὰ 25 βιβλία καὶ ἄρθρα μὲ ποικίλα θέματα τῆς ἐιδικότητάς τους.

Στὴν Βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου εἰσῆχθησαν 352 βιβλία. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα 41 μὲ ἀγορὰ καὶ 311 ἀπὸ δωρεές.

Ὑποψήφιοι διδάκτορες καὶ ἐρευνητὲς ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο χρησιμοποίησαν τὴν Βιβλιοθήκη καὶ τὸ Ἀρχεῖο του.

Ἀρχισε καὶ ὁλοκλήρωσε Βάση Δεδομένων γιὰ τοὺς ἐθνοτοπικούς - πατριδοτοπικούς Συλλόγους.

Ἐξακολούθησε νὰ παρέχει ἐπιστημονικὴ στήριξη στό «Μουσεῖο τοῦ Ἄρτου» στὴν Ἀμφίκλεια Φθιώτιδας καὶ τὸ «Μουσεῖο τῶν Ἀκριτῶν τῆς Εὐρώπης» στὴν Παλαιόχωρα Χανίων μὲ ἐπισκέψεις, ἐπιμέλεια ἐκδόσεων, ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα, καθὼς καὶ στό Μουσεῖο τῆς Ἐλίας στὰ Καφαλιανὰ Ρεθύμνης, τὸ ὁποῖο θὰ ἐγκαινiasθεῖ τὸ 2008.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

[Διευτερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη]

ΑΘΗΝΩΝ

2008

Τὸ Κέντρο Λαογραφίας ὁλοκλήρωσε ἐπιτυχῶς τὸ Πρόγραμμα «Ἀνάπτυξη Ἐθνικοῦ Κέντρου Τεκμηρίωσης τοῦ Λαϊκοῦ Πολιτισμοῦ» τοῦ Ἐπιχειρησιακοῦ Προγράμματος «Κοινωνία τῆς Πληροφορίας». Στὸ πλαίσιο τοῦ Προγράμματος ψηφιοποίησε 830.000 τεκμήρια (χειρόγραφα, μουσικὲς καταγραφές, φωτογραφικὸ ὕλικό, δελτία, τὴν Ἐπετηρίδα του καθὼς καὶ τὸ σύνολο τῶν ἐκδόσεών του. Ἐπίσης δημιούργησε δύο ψηφιακὲς ἐφαρμογὲς σὲ μορφή DVD. Ἡ μία ἀφορᾷ στὸν Ἄτλαντα, τὴν γεωγραφικὴ δηλ. ἀπεικόνιση τῆς διάδοσης τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων, τῶν περιοδικῶν πυρῶν καὶ τοῦ λαϊκοῦ ἐορτολογίου. Ἡ δευτέρη ἀποτελεῖ ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα πραγματοποίησής λαογραφικῆς ἀποστολῆς γιὰ ἐπιτόπια ἔρευνα καὶ μελέτη τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Δημιούργησε ἱστοσελίδα ἣ ὁποία περιλαμβάνει πληροφορίες γιὰ τὸ Κέντρο καὶ τίς δραστηριότητές του (ἐκδόσεις, ἐκθέσεις, συνέδρια, ἡμερίδες κλπ.) καὶ λειτουργεῖ ὡς κόμβος γιὰ τοὺς λαογραφικοὺς πολιτιστικὺς Συλλόγους. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐν λόγω Προγράμματος παρουσίασε τὸ Κέντρο σὲ εἰδικὴ ἡμερίδα, στίς 16 Δεκεμβρίου στὴν Ἀνατολικὴ αἴθουσα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Τὸν Μάρτιο τοῦ 2008 τὸ Κέντρο πραγματοποίησε διεθνές συνέδριο μὲ θέμα «Παραδοσιακὴ μουσικὴ καὶ σύγχρονη δημιουργία» στὸ Μέγαρο Μουσικῆς Ἀθηνῶν σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἐθνικὸ Ὀδεῖο, τὴν Ἐθνικὴ Λυρικὴ Σκηνή καὶ τὴν Ἑνωσὴ Ἑλλήνων Μουσουργῶν. Στὸ συνέδριο πῆραν μέρος Ἑλληνες καὶ ξένοι μουσικοὶ καὶ μουσικολόγοι. Εἶχε τεθεῖ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος παρέστη κατὰ τὴν ἑναρξή του. Ἐπίσης πραγματοποίησε ἐπιτυχέστατη μεγάλη συναυλία στὸ κινηματοθέατρο Ἀκροπόλ μὲ τὴ συμμετοχὴ καταξιωμένων ἐρμηνευτῶν τῆς Δημοτικῆς Μουσικῆς, κατὰ τὴν ὁποία τὸ Κέντρο ἐτίμησε τὴν σημαντικὴ προσφορὰ στὴ διάσωσιν καὶ διάδοσιν τῆς δημοτικῆς μουσικῆς τῶν τραγουδιστῶν Δόμνας Σαμίου καὶ Χρόνη Ἀηδονίδη. Τὰ βραβεῖα ἐπέδωσε ἡ κ. Μαίη Παπούλια.

Κατὰ τὴ διάρκειαν τοῦ ἔτους ἐκδόθηκαν στίς ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου τὰ ἑξῆς βιβλία:

1. Ἑλένη Ψυχογιῶ, «Μαυρηγὴ» καὶ Ἑλένη: Τελετουργίες θανάτου καὶ ἀναγέννησης, ἄρ. 24, Ἀθήνα 2008, σελ. 531.

2. Γεωργίος Ι. Χατζηθεοδώρου, *Τραγουδιὰ καὶ σκοποὶ στὴν Κῶ*, Μουσικὴ συλλογὴ: Σπυρ. Περιστέρη (1958), Κοινότητος Κεφάλου (1996-1997). Γ. Ι. Χατζηθεοδώρου (2006), S. Baud-Bovy (καταγραφὴ 1930). Συνέκδοσιν ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΚΩΝ «Ο ΦΙΛΗΤΑΣ», ἀριθ. 11.

3. Πρακτικὰ Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας «Ὁ Δημήτριος Σ. Λουκάτος καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Λαογραφία», ποὺ πραγματοποιήθηκε στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, σελ. 246. ἄρ. 27.

Τὸ Κέντρο ἀνέλαβε σὲ συνεργασία καὶ μὲ χρηματοδότηση τῆς Τοπικῆς καὶ Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης τὴν ἔκδοσιν στὴ σειρά «Πηγὲς τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ» πέντε νέων ἐκδόσεων.

Ἡ Διευθύντρια καὶ οἱ Ἐρευνητὲς τοῦ Κέντρου πραγματοποίησαν τίς λαογραφικὰς τοὺς ἀποστολὰς γιὰ ἐπιτόπια ἔρευνα, πῆραν μέρος σὲ τοπικὰ καὶ διεθνῆ συνέδρια καὶ δημοσίευσαν ἄρθρα καὶ μελέτες σὲ περιοδικὰ καὶ αὐτοτελεῖς ἐκδόσεις. Ἐπίσης τὸ Κέντρο Λαογραφίας παρέσχε τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ ὑποστήριξιν σὲ φορεῖς τῆς περιφέρειας συμμετέχοντας σὲ κοινὰς δραστηριότητες

[Αἰκατερίνη Πολυμέρου-Καμηλάκη]